

17. studenoga - Spomen na fr. Dominika Barača i druge hrvatske dominikance žrtve totalitarnih ideologija 20. stoljeća

Dominik (Nedjeljko) Barač rođen je 14. srpnja 1912. u Slanome, u Dubrovačkom primorju. U Red propovjednika stupio je 1930. Svečane, doživotne zavjete položio je u Dubrovniku 30. rujna 1934. Studij filozofije i teologije započeo je u Dubrovniku (1931.-1934.), a nastavio u Walberbergu kraj Kölna, gdje je 25. srpnja 1936. zaređen za svećenika. Radnjom o socijalnoj filozofiji boljševizma postigao je lektorat. Licencijat postiže u Louvainu u Belgiji. Doktorirao je u Rimu 1942. o socijalnoj filozofiji boljševizma. Vrativši se u Hrvatsku, predaje na Dominikanskom filozofsko-teološkom učilištu u Dubrovniku.

Fr. Dominik Barač

U izdanju Dominikanske naklade Istina u kolovozu 1944. objavljuje knjigu *Socijalna filozofija boljševizma*, svoj doktorski rad, a posvetio ju je "Istini i pravdi". Knjiga, tiskana u Dubrovniku, u dvije tisuće primjeraka, koštala ga je života. Prijeki vojni sud 18. lipnja 1945. u Dubrovniku izrekao je fr. Dominiku Baraču kaznu "smrti strijeljanjem i trajan gubitak građanskih prava".

Smrtna presuda strijeljanjem izvršena je na groblju u Trogiru, u subotu 17. studenoga 1945., u šest sati ujutro. Iz skupine od 34 zatvorenika, strijeljano ih je trideset, a četvorica su pomilovana. Posmrtni ostaci fr. Dominika Barača ekshumirani su 1959. i položeni u novu dominikansku grobnicu na splitskom groblju Lovrinac.

Zajedno s Dominikom Baračem na robiji se nalazio i dominikanac fr. Rando Paršić, koji o fr. Dominiku i danima koji su prethodili strijeljanju svjedoči u pismu od 25. lipnja 1991.:

"Nas devet svećenika određenih za robiju (nota bene: nije postojao termin zatvor nego samo robija ili strijeljanje), robijali smo na drugom katu trogirskoga zatvora, a osuđenici na smrt na drugom katu iznad nas. Tako je Barač bio točno iznad moje sobe a to se kasnije pokazalo providnosno. Zašto? Kad bi nastupila gluha noć i tama, Barač je na koncu spuštao ispisani

papirić i dostavio svoje želje, opažanja, raspoloženja i pitanja. Slijedio bi naš odgovor te smo na taj način ulijevali jedan drugome nadu, snagu i izmjenične molitve... Točno mi se usjeklo u pamćenje da je 15. studenoga u noći spustio pošire pisamce. Grozna vijest! Pisalo je nekako ovako: 'Sutra ili najdalje prekosutra bit ću strijeljan.' ... Dana 16. studenoga spustio je posljednje pisamce. 'Sutra rano jutrom vode me na strijeljanje. Molim te kada se sutra ujutro budem spuštao skalinama stani na malo 'okno' svoje sobe. Pogledat ću prema tebi, a ti mi udijeli odrješenje.' Tako je i bilo. Zadnji pogled i preporuka Bogu, Gospi i svetom ocu Dominiku.

... Na robiji se za hranu brinuo neki ekonom, partizan A. Bio je rodom sa Šolte. Nije bio loš ni namrgođen gledajući pred sobom ni krive ni dužne osuđene svećenike koji uglavnom dan provode u molitvi i šutnji. Hranu bi nam dobacio u sobu jer cijelo vrijeme robovanja nismo smjeli izići iz sobe nego jedino na klozet u hodniku i to pod stražom i uz dobro zaključani hodnik. Došapnuo mi je 16. 11. da će Barač sutra biti strijeljan. Usudih se zamoliti ga da mi donese nešto od njega za uspomenu. Moram priznati da se opoštenio. Nakon strijeljanja donio mi je 12 zrna krunice koju su bjesomučno strgali s njegova pasa. Ostalo su razbacali i ukopali sa zemljom iznad njega. Tako je njegova krunica postala njegov najljepši spomenik! Pitao sam tog gospodina je li plakao, molio milost. Ne. Čuo ga je da je izgovorio riječi: 'Bože, oprosti im!' (Dalje mi nije znao navesti, ali je sigurno izgovorio čitave Kristove riječi s križa.)."

Fr. Dominik Barač nam je ostavio primjer da se iz spoznate istine rađa ljubav prema istini te kako se ta istina naviješta i odvažno svjedoči do kraja. Umro je uz poklik: »Živio Krist Kralj!«

Priprema se pokretanje postupka za beatifikaciju ovoga mučenika za istinu, socijalnu pravdu, dostojanstvo čovjeka i obitelj. Stoga pozivamo sve koji mogu pomoći u prikupljanju dokumentacije i svjedočanstava da se jave u Dominikanski provincijalat u Zagrebu.